

MATINE

www.defmin.fi/matine

Vaikuttavaa tutkimusta tavoitteellisella verkostotoiminnalla

Matine strategia 2018

Maanpuolustuksen tieteellinen neuvottelukunta (MATINE)
Försvarets vetenskapliga delegation (MATINE)
Scientific Advisory Board for Defence

Puolustusministeriö
Eteläinen Makasiinikatu 8
PL 31, 00131 Helsinki

www.defmin.fi/matine

Taitto: Tiina Takala/puolustusministeriö
Paino: Erweko Oy, 2012

ISBN: 978-951-25-2383-2 (Painettu)
ISBN: 978-951-25-2384-9 (Verkkajulkaisu)
ISSN: 0357-7546 (Painettu)
ISSN: 1797-3457 (Verkkajulkaisu)

ALKUSANAT

MATINEN strategiatyön pohjana ovat toimineet puolustusministeriön vuonna 2008 teettämä MATINEN arviointi havaintoineen ja suosituksineen, MATINEN edellinen tutkimuksen ja toiminnan strategia vuosille 2008-2013 sekä muut keskeiset puolustus- ja turvallisuusalan strategia-asiakirjat. Lisäksi erilaiset havainnot MATINEN verkosto-organisaation toiminnasta ja toimintaympäristön muutoksista niin puolustushallinnon ilmaisemina kuin MATINEN itsensä huomioimina ovat vaikuttaneet strategiatyön sisältöön.

Strategian aikajänteeksi otettiin neuvottelukunnan kaksi toimikautta, eli yhteensä kuusi vuotta, jolloin päädytään katsomaan tulevaisuutta vuoteen 2018. Strategiatyön keskeisiksi päämääriksi MATINE asetti tutkimustoiminnan vaikuttavuuden varmistamisen sekä tätä tarkoitusta palvelevan suunnitelmallisen ja tavoitteellisen verkostoitumisen vahvistamisen. Nämä päämäärät edellyttävät puolestaan tutkimuksen painopisteiden tarkastelua ja määrittämistä sekä toisaalta laajalajaisen verkosto-organisaation monitieteisen toimintakulttuurin vahvistamista.

Edellä mainittujen päätavoitteiden lisäksi työn edetessä nousi tarpeelliseksi tarkentaa tutkimuksen asiakkuuden rajapinnat sotilaalliseen maanpuolustuksen ja laajan turvallisuustutkimuksen osalta. Lisäksi strategiatyöhön kiinteästi liittyen, mutta omaksi osakokonaisuudekseen erottui tarve uudistaa MATINEN asiantuntijajaostojen rakennetta ja toimintaprofiilia. Jaostorakenneuudistus on strategian mennessä painoon vielä osin tarkentumatta, joten tulevina toimikausina asetettavien jaostojen nimiä, toimialoja tai organisaatiokaaviota ei ole liitetty strategiaan. Näin ollen strategia keskittyy kuvaamaan verkosto-organisaation tavoitellun, aiempaa matriisimaisemman toimintatavan.

Prosessina vuoden 2012 aikana toteutettu MATINEN strategiatyö on ollut varsin monimuotoinen ja osallistuttanut MATINEN verkosto-organisaation kaikki osat ja tasot. MATINE nimitti strategian valmisteluun kymmenen hengen kirjoittajaryhmän. Neuvottelukunta on kokouksissaan työstänyt kirjoittajaryhmälle annettua evästyä, sekä katsel-

moinut ja käsitellyt työn edistymistä. Jaostot on osallistettu strategiaproessiin toiminnan kehittämistä taustoittaneella kyselyllä, erilaisilla työpajoilla, sekä lukuisilla keskustelu- ja neuvottelutilaisuuksilla. Lisäksi jaostoja pyydettiin lausumaan huomionsa strategialuonnoksesta. Työvaliokunta puolestaan keskittyi jaostorakenneuudistuksen suunnitteluun. Lopulta strategiasta virallisesti lausuneet pääesikunta sekä puolustusministeriö ovat antaneet oman ohjauksensa MATINELLE.

Strategian kirjoittajaryhmään ovat kuuluneet Mika Hyytiäinen, Juha Martelius, Markku Mesilaakso, Asko Riitahuhta, Sisko Salomaa, Harri Soininen, Liisa Terho, Jukka Vanhala, Pekka Appelqvist ja Kati Vuorenvirta. Ryhmästä puuttuneen MATINEN neljännen päätiiteenalan, lääke- ja terveystieteiden, edustus paikattiin erilliskeskusteluilla. Työkentelytapana on ollut osallistava kuusi kierosta käsittänyt prosessikirjoitus, keskustelut työkokoukset ja sihteeristön editointi. Puolivalmiin strategian luonnosversion koe-lukijana toimi Janne Koivukoski.

Strategiaproessin voidaan arvioida olleen perusteellinen ja vaatineen sellaisenaan paljon työtä. MATINEN koko vapaaehtoinen verkosto-organisaatio on saatu erittäin aktiivisesti keskustelemaan tulevaisuuden toimintalinjoista. Samalla on saatu ymmärrystä ja sitoutumista myös osittain uusiutuvaan toimintatapaan ja sen perusteisiin.

Laaditun strategian toimivuus ja käyttökelpoisuus nähdään sen jalkautuksessa toiminnaksi. Toisaalta on myös syytä huomioda, että MATINEN toiminta on pitkäjänteistä ja tehtyjen valintojen todelliset vaikutukset voidaan arvioida vasta 10-15 vuoden päästä. Kansallisesta tieto- ja osaamis pohjasta huolehtiminen on osa puolustuskykyä ja huoltovarmuutta. MATINE kiittää kaikkia strategia-proessiin osallistuneita.

22.10.2012

MATINEN puolesta,

Puheenjohtaja

Professori Asko Riitahuhta

Pääsihteeri

Professori Pekka Appelqvist

SANASTOA JA KÄSITTEITÄ

Ajatushautomolla (think tank) viitataan yleisesti hallintoon tai politiikkaan liittyviin tutkimusta tekeviin organisaatioihin, voittoa tavoittelemattomiin tutkimusyhteisöihin, jotka toimivat ainakin näennäisen itsenäisesti suhteessa maan hallitukseen, poliittisiin puolueisiin ja erilaisiin painostusryhmiin. Ajatushautomossa tehtävä tutkimustyö eroaa akateemisesta tutkimuksesta. Se on käytännönläheisempää ja pyrkii usein lisäämään tietoa jostakin ajankohtaisesta keskustelunaiheesta. (Oikeusministeriö / www.kansanvalta.fi)

Asiantuntijajaosto toimii tieteelliseltä pohjalta määriteltyjen tutkimuspainopisteiden ympärillä. Asiantuntijajaostoissa on syvällistä osaamista jaoston toimialalta. Neuvottelukunta asettaa asiantuntijajaoston kolmivuotiseksi toimikaudeksi kerrallaan.

EDA (European Defence Agency) Euroopan puolustusvirasto, jonka puitteissa Euroopan unionin jäsenvaltiot kehittävät suorituskykyjä sekä yleisen turvallisuuden että puolustuksen näkökulmista.

EDA:n tavoitteena on kehittää puolustusvoimavaroja kriisinhallinnan alalla, edistää ja kehittää puolustusmateriaalialan yhteistyötä Euroopassa, vahvistaa Euroopan puolustuksen teollista ja teknologista perustaa (DTIB - Defence Technology Industrial Base) ja riippumattomuutta, sekä luoda kilpailukykyiset Euroopan puolustusmateriaalimarkkinat. EDA pyrkii edistämään tutkimusta, jonka tavoitteena on riippumattomuuden ja kilpailukyvyn saavuttaminen strategisessa teknologiassa tulevai-

suuden puolustus- ja turvallisuusvoimavarojen osalta, ja siten lujittaa Euroopan teollisuuden mahdollisuuksia tällä alalla (www.eda.europa.eu).

ESA (European Space Agency) Euroopan avaruusjärjestö on Euroopan portti avaruuteen. Sen tehtävä on kehittää Euroopan kykyä avaruuslentojen tekemiseen ja varmistaa, että sijoitukset avaruuteen tuottavat jatkuvasti hyötyä Euroopan kansalaisille (www.esa.int).

Innovaatio on uusi tai olennaisesti parannettu tuote, prosessi, menetelmä tai toimintatapa (Tilastokeskus (lyh.) / www.stat.fi).

Kokonaismaanpuolustuksen käsitteen määritelmä on säädetty lainsäädännössämme. Sillä tarkoitetaan valtioneuvoston ohjesäännön 16 §:n mukaan kaikkia niitä sotilaallisia ja siviilialojen toimia, joilla turvataan Suomen valtiollinen itsenäisyys sekä kansalaisten elinmahdollisuudet ja turvallisuus ulkoista, valtioiden aiheuttamaa tai muuta uhkaa vastaan. Kokonaismaanpuolustuksen käsite on pitkän kehitystyön tulos (www.yhteiskunnanturvallisuus.fi).

MATINE eli Maanpuolustuksen tieteellinen neuvottelukunta (www.defmin.fi/matine).

MATINEN verkosto-organisaatio kattaa neuvottelukunnan lisäksi myös MATINEN asiantuntija- ja paikallisaostot, muut toimielimet ja sihteeristön.

NATO (North Atlantic Treaty Organization) eli Pohjois-Atlantin liitto (www.nato.int).

NORDEFECO (the Nordic Defence Cooperation) on Pohjoismaiden (Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska ja Islanti) puolustusalan yhteistyöfoorumi. Pohjoismaisen puolustusyhteistyön tavoitteena on vahvistaa osapuolten kansallista puolustusta, saavuttaa synergiaetuja ja löytää tehokkaita yhteisiä ratkaisuja mm. seuraavilla alueilla: logistiikka ja kunnossapito, koulutus ja harjoitukset, operatiivinen toiminta, kuten ilma- ja merivalvonta, sekä kansainväliset operaatiot (www.nordefco.org).

Paikallisjaosto toimii alueellista lähtökohdistta MATINEn toimintaa tukevana monialaisena asiantuntijaverkostona yliopistomaailman, yritysten ja puolustushallinnon sekä muiden viranomaistoimijoiden kesken hyödyntäen alueellista erityisosaamista ja vahvuuksia, esim. Tampereella korostuu toiminnassa viranomaisyhteistyön näkökulma. Neuvottelukunta asettaa paikallisjaostot kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Siemenrahoitus tarjoaa rahoitusta erityisesti innovatiivisiksi arvioiduille lyhytaikaisille hankkeille. Tyypillisesti hankemuodolla tuotetaan asiantuntijalähtöisiä tutkimuksia, joille MATINEn rahoitus toimii sisäänpääsynä toimialan tutkimusverkostoon ja antaa mahdollisuuden testata ideaa ja samalla löytää oikeita kontakteja, myöhempien kehitysvaiheiden varalta. Idean testausvaiheen jälkeen hankkeen rahoitus ei tavoitetilassa tule enää MATINelta vaan seuraavaan kehitysvaiheeseen liittyy jo vahva asiakkuus ja sen myötä asiakkaan tarve rahoittaa tutkimusta.

Strateginen tutkimusohjelma on laajempi hankekokonaisuus, jonka MATINE suunnittelee lähtökohtaisesti neuvottelukunnan toimikauden mittaiseksi. MATINEn lisäksi tutkimusohjelmalla voi olla muitakin rahoittajia.

Suunnattu perustutkimus on perustutkimusta, jossa rahoitus on suunnattu palvelemaan tiettyä toimialaa, tutkimusteemaa tai näkökulmaa. MATINEn rahoitus suunnataan asetuksen mukaisesti sotilaallisen maanpuolustuksen ja turvallisuustutkimuksen alalle.

Teemaryhmä eli temaattinen asiantuntijaryhmä toimii dynaamisena monitieteisenä asiantuntijaforumina eri jaostojen välillä tutkimuksellisesti tärkeiden teemojen ympärillä. Teemaryhmiin kootaan monialaista ja laajaa osaamista erilaisista näkökulmista; jäsenet kootaan asiantuntijajaostojen jäsenistä. Neuvottelukunta asettaa teemaryhmän, tarvittaessa myös kesken neuvottelukunnan toimikauden.

Yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden käsite sisältää kaikki sellaiset turvallisuuteen liittyvät asiat, jotka voivat aiheuttaa merkittävää haittaa tai vaaraa Suomelle ja sen väestölle. Kokonaisturvallisuus kuvaa valtionhallinnon määrittämien yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen kokonaisvaltaisia periaatteita ottaen huomioon laaja-alaisesti keskeiset toimijat, kuten viranomaiset, elinkeinoelämän, järjestöt ja väestön sekä erilaiset tilanteet, eli normaaliolot, häiriötilanteet ja poikkeusolot. **Yhteiskunnan turvallisuusstrategia (YTS)** kuvaa eri hallinnonalojen varautumisen yhteensovittamisen (www.yhteiskunnanturvallisuus.fi).

VAIKUTTAVAA TUTKIMUSTA TAVOITTEELLISELLA VERKOSTOTOIMINNALLA

MATINE STRATEGIA 2018

ALKUSANAT	1
SANASTOA JA KÄSITTEITÄ.....	3
1. LÄHTÖKOHDAT – TOIMINTAYMPÄRISTÖ MUUTTUU, PERUSTEHTÄVÄ PYSYY	6
1.1 TOIMINNAN PERUSTEET JA TEHTÄVÄT.....	6
1.2 TUTKIMUKSEN PROFIILI JA ASIAKKUUS	8
2. VISIO JA TAVOITETILA 2018	9
2.1 TOIMINTA-AJATUS	9
2.2 VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET	9
3. TUTKIMUSTA TUKEVA VERKOSTOTOIMINTA	11
3.1 TAVOITTEELLINEN VERKOSTOITUMINEN	11
3.2 AJATUSHAUTOMO	12
3.3 ORGANISAATION RAKENNE JA TEHTÄVÄT	13
3.3.1 NEUVOTTELUKUNTA	13
3.3.2 JAOSTOT.....	14
3.3.3 TEEMARYHMÄT	15
4. VAIKUTTAVA TUTKIMUSTOIMINTA	16
4.1 INNOVATIIVINEN TIETEELLINEN TUTKIMUS	16
4.2 TUTKIMUSHANKKEIDEN ELINKAARI.....	17
4.3 VAIKUTTAVUUDEN RAKENTAMINEN	18
LIITE A VALTIONEUVOSTON ASETUS MAANPUOLUSTUKSEN TIETEELLISESTÄ NEUVOTTELUKUNNASTA (1018/2009).....	20
LIITE B MATINEN RAHOITTAMAN TUTKIMUKSEN YLEISET KRITTEERIT	22
LIITE C MATINEN TUTKIMUKSEN PAINOPISTEET 2013-2018.....	24
LIITE D MATINEN TUTKIMUKSEN VUOSIKELLO - HANKKEIDEN HAKU JA TOTEUTUS	25

1. LÄHTÖKOHDAT – TOIMINTAYMPÄRISTÖ MUUTTUU, PERUSTEHTÄVÄ PYSYY

1.1 Toiminnan perusteet ja tehtävät

Maanpuolustuksen tieteellisestä neuvottelukunnasta (MATINE) ja sen tehtävistä on säädetty valtioneuvoston asetuksessa 1018/2009 (Liite A). Neuvottelukunnan tehtävänä on sotilaallista maanpuolustusta tukevan tutkimuksen sekä turvallisuustutkimuksen edistäminen. Tässä strategiassa MATINELLA tarkoitetaan organisaation kokonaisuutta, joka muodostuu neuvottelukunnasta, sen asettamista jaostoista ja muista toimielimistä sekä sihteeristöstä.

MATINEn asiantuntijaverkosto edistää neuvottelukunnan toimialaan kuuluvaa tutkimustoimintaa, tekee aloitteita ja rahoitusesityksiä tutkimushankkeiden toteuttamiseksi sekä huolehtii tutkimushankkeiden seurannasta ja tulosten tiedottamisesta, antaa lausuntoja tehtäviinsä kuuluvista asioista ja suorittaa muut puolustusministeriön sille antamat tehtävät.

Puolustushallinnon strategiset valinnat (mm. verkottunut puolustusratkaisu) korostavat syvenevän kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön merkitystä. Verkottumisen tarve lähtee toimintaympäristön ja uhkien muutoksista. Verkottumisella tavoitellaan toiminnan kehittämistä sekä laadullisista että kustannustehokkuuden näkökulmista. Verkostomaisessa toimintatavassa MATINE on ollut kansalli-

nen edelläkävijä jo perustamisestaan, vuodesta 1961 lähtien.

Turvallisuusympäristön jatkuva muutos korostaa sekä kansallisen että kansainvälisen strategisen tason toimintaympäristötutkimuksen merkitystä. Kriisien, konfliktien ja sodankäynnin luonteen laajeneminen ja monimutkaistuminen luo tarpeen kokonaisvaltaiselle ja monitieteiselle tutkimukselle sekä viranomaisten ja tutkimuksen tuottajien verkottumiselle. Tutkimus ja erilaisten poliittisten, taloudellisten, teknologisten ja sotilaallisten kehityskulkujen jatkuva ennakointi, seuranta ja analysointi ovat edellytyksiä kansallisen turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä sotilaallisen maanpuolustuksen suunnittelu- ja toteutuksen luomiseksi. Laaja-alaisen turvallisuustutkimuksen kehittyminen on luonnollinen seuraus puolustus- ja turvallisuustoimialojen rajojen liudentumisesta. Sotilaallisen ja siviilialojen yhteistyön merkitys lisääntyy etsittäessä keinoja uuden tyyppisten kriisien ennakointiin, hallintaan, torjumiseen ja niistä toipumiseen.

Sodan kuvan laajeneminen laventaa osaltaan tutkimuskohteiden kirjoa. Valtioiden välisten laajamittaisten sotilaallisten konfliktien vähentyneen todennäköisyyden vuoksi tulevaisuuden tutkimustarpeissa korostuvat mm. alueelliset ja sisäiset konfliktitilanteet, ei-valtiollisten toimijoiden vahvistuminen, erilaiset epäsymmetriset toimintakeinot, sotaa mata-

lamman intensiteetin konfliktit ja kyberuhkat sekä näiden torjumisen edellytykset. Teknologian kehitys vaikuttaa sotilaallisen voiman käyttömahdollisuuksiin kasvattaen esimerkiksi tietoverkkosodankäynnin riskejä, mutta perinteisen sodankäynnin uhkakuvatkin säilyvät yhä rinnalla ja myös niihin liittyvä teknologia jatkaa kehittymistään.

Sotilaallisen maanpuolustuksen tutkimusta tukevan turvallisuustutkimuksen kohteisiin kuuluvat yhteiskunnan turvallisuuden eri osatekijät. Tarve hallita kokonaisturvallisuuden kohdistuvia systeemisii riskejä edellyttää lisääntyvää tutkimusta yhteiskunnan haavoittuvuuksista ja uusista toimintamalleista.

Puolustushallinnossa tehdään vain selaista sotilaalliseen maanpuolustukseen liittyvää tutkimusta, jota muualla ei tehdä, tai joka perustellusta syystä on tarpeen tehdä itse. Yksin puolustushallinnon tutkimuskapasiteetilla ja -resursseilla ei kyetä vastaamaan kaikkiin niihin kompleksisiin haasteisiin, joita maanpuolustus ja kansallinen turvallisuus sisältävät. Tähän tutkimuskenttään liittyen, MATINE on maanpuolustuksen voimavara, jonka merkityksen tietoyhteiskunnassa voi perustellusti arvioida edelleen kasvavan. Tutkimustoiminnan rahoittamisen lisäksi puolustushallinto vahvistaa ja tukee MATINEn roolia tieteellisenä neuvonantajana ja ajatushautomona (think tank) osana hallinnonalan suunnittelu- ja kehittämisprosesseja.

1.2 Tutkimuksen profiili ja asiakkuus

MATINE on profiililtaan tieteellinen toimija, joka kehittää toimialallaan uusia avauksia ja edistää innovaatioita tieteelliset kriteerit täyttävän tutkimuksen lähtökohdista. Toiminnassa korostuvat osaamis pohjaa luova tutkimus sekä siviili- ja viranomaistoimijoiden vuoropuhelu.

Toteuttaessaan valtioneuvoston asetuksessa määritettyä tehtäväänsä, MATINE priorisoi omassa tutkimustoiminnassaan sotilaallisen maanpuolustuksen ja kokonaisturvallisuuden välisen suhteen seuraavasti:

- MATINEn ensisijainen tehtävä on sotilaallista maanpuolustusta tukeva tutkimus, joka käsittää tuen kaikille puolustusvoimien lakisääteisille tehtäville. MATINEn rahoittaman tutkimuksen pääasiakkaana ovat puolustusvoimat ja puolustushallinto kokonaisuudessaan.
- Laajempi myös muita turvallisuusviranomaisia tai toimijoita hyödyttävä tutkimuksen monikäyttöisyys luetaan eduksi. Turvallisuustutkimuksen viitekehyksen kautta tutkimuksella pyritään edistämään yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta sekä turvallisuusviranomaisten yhteistyötä sisältäen kaikki yhteiskunnan turvallisuusstrategian (YTS) kattamat alueet. Toisen asiakkuusryhmän muodostavat siten ne yhteiskunnan turvallisuustoimijat, jotka tekevät yhteistyötä puolustushallinnon kanssa kokonaisturvallisuuden alueella.

Kompleksista toimintaympäristöä voidaan ymmärtää ja ennakoida laaja-alaisen asiantuntijuuden sekä monitieteellisen tutkimuksen kautta. Tutkimuksella on tärkeä merkitys varautumisen ja häiriötilanteiden hallinnan suunnittelussa. MATINEn edistämä tutkimus on joko suoraan viranomaisia tai muita toimijoita sekä näiden yhteistyötä tukevaa, tai välillisesti myöhemmin tutkimuksen pohjalta syntyneiden tuotteiden ja palvelujen kautta sotilaallista maanpuolustusta ja kokonaisturvallisuutta edistävää.

2. VISIO JA TAVOITETILA 2018

MATINE ON SUOMALAISEN MAANPUOLUSTUSHENGEN VAHVA ILMENTYMÄ, SOTILAALLISEN MAANPUOLUSTUKSEN SEKÄ KOKONAISTURVALLISUUDEN TUTKIMUKSEN ARVOSTETTU VERKOSTOTOIMIIJA, JOKA TUNNETAAN MONITIEISEN ASiantuntijuuden ja tutkimuksen vaikuttavuuden kautta.

2.1 Toiminta-ajatus

MATINE on organisaationa laaja-alainen tieteellinen tutkimusverkosto, jossa on asiantuntijoita yliopistoista ja korkeakouluista, tutkimuslaitoksista, yrityksistä ja teollisuudesta, sekä puolustushallinnosta ja muista yhteiskunnan turvallisuudesta ja elintärkeistä toiminnoista vastaavista viranomaistahoista. Toiminta perustuu vapaaehtoiselle asiantuntijatyölle, joka on puolustushallinnon koordinoimaa, resursoimaa sekä viranomaistoiminnan kautta tuettua; toimintatapa on kansainvälisestikin ainutlaatuinen. MATINE toteuttaa tehtävänsä tutkimustoiminnalla ja verkostoja hyödyntämällä.

MATINEn tutkimustoiminta pohjautuu vuosittaiseen avoimeen tutkimusmääräraha-hakuun. MATINEn rahoitus on pääosin siemenrahoitusta tutkimusaiheen potentiaalın selvittämiseksi tai suunnatun perustutkimuksen aloittamiseksi. MATINE on toimialallaan ainoa julkinen rahoittaja, joka tukee myös riskejä sisältävää ideavaiheen tutkimusta. Rahoituspäätökset perustuvat MATINEn määrittämiin ja julkistamiin oman tutkimuksensa

yleisiin kriteereihin (Liite B), tutkimusagendan painotuksiin (Liite C) sekä laajapohjaisiin asiantuntija-arvioihin.

MATINEn verkosto kokoaa kansallisia asiantuntijoita ideoimaan, määrittelemään ja edistämään toimialansa tutkimusta yhdessä viranomaisten kanssa. Neuvottelukunta ja ostoineen muodostaa verkoston, joka tarjoaa mahdollisuuden objektiiviseen vuoropuheluun tieteen, tutkimuksen, teollisuuden sekä viranomaistoimijoiden kanssa.

2.2 Vaikuttavuustavoitteet

MATINEn tavoitteena on olla suomalaisessa yhteiskunnassa tunnettu ja arvostettu toimija, jonka tuottama lisäarvo on todennettavissa sekä monitieteisen asiantuntijatoiminnan että tutkimuksen tuottamien tulosten kautta. MATINEn lisäarvo muodostuu kansallista osaamis pohjaa luovasta tutkimuksesta sekä viranomaisten ja tutkimusmaailman välisestä dialogista. MATINE vaikuttaa sotilaallisen

maanpuolustuksen ja turvallisuustutkimuksen ajatushautomona sekä pystyy vastaamaan tämän alueen tutkimuskysyntään. MATINEN asiantuntijuutta osataan hyödyntää paitsi tieteenaloittain, myös monitieteisesti, erityisesti toimintaympäristön muutosten havainnointiin ja analysointiin, sekä tutkimustarpeiden ennakointiin.

MATINEN verkoston asiantuntijoiden kautta on mahdollista vaikuttaa myös muilla foorumeilla viestimällä näkemystä puolustushallinnon ja kokonaisturvallisuuden tutkimustarpeista. Verkostotoiminnan vaikuttavuus edellyttää, että organisaatio on laaja-alaista osaamista sisältävä, yhteistoimintaan motivoitunut ja uusia mahdollisuuksia etsivä. Lisäksi vaikuttavuustavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että puolustushallinto ja muut turvallisuusviranomaiset viestivät tutkimustarpeistaan tiedeyhteisölle, tunnistavat tiedeyhteisön mahdollisuudet ja hyödyntävät tutkimustietoa suunnittelussa, toiminnassa ja päätöksenteossa.

Suosimalla MATINEN tutkimustoiminnassa uusien ideoiden ennakkoluulotonta testaamista mahdollisimman varhaisessa vaiheessa sekä nopeita toteutettavuustutkimuksia ja harkittua riskinottoa voidaan siemenrahoitusmallilla seuloa erittäin kustannustehokkaasti suuri määrä ideoita. Panostamalla resurssia tutkimusketjun alkupäähän on myös mahdollista hallita isojen kehityshankkeiden myöhempiä riskejä ja saada aikaan merkittäviä kustannussäästöjä tutkimuksen kautta kasvaneen tietopohjan avulla.

Tavoitetilassa MATINELLA on resursseja kehittää nykyisen asiantuntijalähtöisen tutkimuksen rinnalle strategisista tutkimusteemoista muodostettuja laajempia hankekokoaisuuksia tai tutkimusohjelmia. Laajemmat hankekokoaisuudet mahdollistavat aidosti monitieteisen tutkimuksen tai esimerkiksi erilaisia teknologioita läpileikkaavia hankkeita. Tavoitetilassa MATINEN tutkimuksella on puolustusministeriön lisäksi myös muita rahoittajia ja MATINE on osoittanut tutkimustoimintansa sekä verkostonsa hyödynnettävyyden myös muilla kokonaisturvallisuuden hallinnonaloilla.

3. TUTKIMUSTA TUKEVA VERKOSTOTOIMINTA

3.1 Tavoitteellinen verkostoituminen

MATINEN organisaatio on monitasoinen toimintaympäristö. Neuvottelukunnassa ovat edustettuna MATINEN painopisteenä olevat tieteen- ja hallinnonalat. Jäsentensä kautta neuvottelukunnalla on suuri määrä yhteyksiä ja kytkeitä muihin kansallisiin ja kansainvälisiin verkostoihin, sekä ylempiin tutkimus- ja tiedepolitiikan rakenteisiin. Jaoston jäsenillä on edelleen laajat yhteydet omiin tieteenaloihinsa ja yritysmaailmaan sekä eri tasoilla toimiviin työryhmiin, neuvostoihin ja yhteistyöfoorumeihin. MATINE rekrytoi aktiivisesti asiantuntijoita, joiden osaaminen edistää ja tukee toiminnan tavoitteita. Näiden henkilöiden omat verkostot mahdollistavat edelleen MATINEN verkostovaikuttavuuden kasvattamisen:

- Etsitään uusia potentiaalisia aiheita ja ideoita nostettavaksi esiin tutkimushauissa.
- Yhdistetään voimavaroja yhteisissä aiheissa.
- Viestitään käynnissä olevista tutkimuksista ja tutkimustuloksista.
- Edistetään tutkimushankkeiden jatkora- hoitusta tuottamalla syötteitä puolustusvoimien teknologiaohjelmiin sekä muihin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin.

- Tunnistetaan mahdollisuuksia kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön, esim. TEKESin tai EU:n tutkimusohjelmissa.
- Hyödynnetään eurooppalaisen puolustus- tutkimuksen seuraamiseksi EDA:n kansallisten teknologia-alueiden koordinaattoreiden asiantuntemusta ja verkostoa.

Tärkein suunnitelmallisen verkostoitumisen väline on MATINEN organisaation oma jäsenistö. Lisäksi MATINE voi solmia muodollisempia yhteyksiä muihin verkostoihin valitsemalla jäsenistöstään yhteyshenkilöt, joiden tehtävänä on välittää tietoa ja rakentaa aktiivista yhteistyötä.

Verkostoitumisen painopiste strategia-kaudella on jaostorakenteen päivittämisessä vastaamaan asiakkuuden ja MATINEN näkemiin tuleviin tutkimus- ja tietopohjahaasteisiin. Tavoitteellinen verkostoituminen pohjautuu puolustushallinnon näkökulmasta keskeisten kansallisen turvallisuuden toimijoiden motivoimiseen:

- neuvottelukunnan ja jaostojen jäseniksi
- tutkimustarpeiden määrittäjäksi
- uusien avausten innovoijiksi
- yhteisrahoittajiksi poikkihallinnollisille tutkimushankkeille
- laadukkaan tutkimuksen tuottajiksi toimialalle.

Tavoitteellista verkostoitumista edistetään myös neuvottelukunnan ja jaostojen järjestämissä tutkimus- ja asiantuntijaseminaareissa, joissa nostetaan esiin monitieteisiä teemoja tai muita asiakokonaisuuksia. Mukaan kutsutaan sekä puhujiksi että osallistujiksi myös muiden verkostojen asiantuntijoita. MATINEN oman jäsenistön aktiivista osallistumista pyritään kannustamaan sellaisiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin, jotka hyödyttävät MATINEN osaamista. MATINEN verkostotoiminta tarjoaa myös foorumin eri turvallisuusviranomaisien väliselle tutkimusyhteistyölle.

MATINEN tutkimusseminaari on verkosto-organisaation vuosittainen päätapahtuma, jossa eri tieteenalojen tutkimusryhmät esittelevät ja markkinoivat tutkimuskauden tuloksiaan asiakaskunnalle, ja jossa osaltaan mahdollistetaan uusien kontaktien syntymistä sekä tiedon jakamista.

Maanpuolustus- ja turvallisuustutkimuksesta kiinnostuneelle asiantuntijalle MATINEN verkosto tarjoaa mahdollisuuden hahmottaa tutkimusalueen kansallista kokonaisuutta sekä käsitellä tutkimuksen haasteita monitieteisesti ja erilaisista näkökulmista. Toiminta MATINEN verkostossa on hyödyllistä ja motivoivaa, kun oman toiminnan vastineeksi saa lisäarvoa, esimerkiksi verkoston ulkopuolisille vaikeasti saavutettavissa olevaa tietoa, osaamista tai uusia yhteistyömahdollisuuksia; nämä hyödyttävät vahvasti myös taustaorganisaatioita. Viranomais- ja puolustusvoimien kohteet kokouspaikkoina välittävät osaltaan taustatietoa maanpuolustuksen ja kokonaisturvallisuuden järjestelyistä, puolustusvoimien toiminnasta, järjestelmistä ja varautumisen suunnittelusta.

3.2 Ajatushautomo

Puolustushallinnon toimiala tarvitsee vuoropuhelua ja tuoreita ideoita, näkemystä ja asiantuntija-arvioita toimintaympäristön kehitystrendien vaikutuksista sekä kattavan ennakkoinnin että strategisen suunnittelun prosessien tueksi. MATINEN verkosto-organisaation laaja-alainen ja monitieteinen asiantuntijuus, jossa yhdistyvät teknisten tieteiden, luonnontieteen, lääketieteen, yhteiskuntatieteen ja viranomaistoiminnan sekä teollisuuden ja liiketoiminnan näkökulmat, mahdollistaa MATINELLE puolustus- ja turvallisuushallintoa tukevan ajatushautomoroolin.

MATINEN ajatushautomon tarkoituksena on herättää ajatuksia, kysymyksiä ja keskustelua toimialansa viranomaisten päätöksenteon tueksi. Erityisenä vaikuttavuustavoitteena MATINEN ajatushautomolle onkin kehittää ennakkointikykyä, jonka kautta on mahdollista havaita ja seurata esiin nousevia uusia trendejä ja ilmiöitä, hiljaisia signaaleja. Vuosittainen tutkimushankkeiden hakuprosessi muodostaa osaltaan tutkimuksen tilannekuvaa. MATINEN monitieteistä asiantuntemusta voidaan hyödyntää uusien ilmiöiden kokonaisvaltaisen ymmärryksen muodostamiseksi ja vaikutusten arvioimiseksi. Ajatushautomon tulee tukea myös kriittistä ja kyseenalaistavaa keskustelua, joka edistää sekä puolustushallinnon toiminnan kehittämistä että argumentointikykyä. Uutta luova ajatushautomo tuottaa tutkimusideoita toteutettaviksi sekä MATINEN omassa tutkimustoiminnassa että muiden toimijoiden kautta.

Neuvottelukunnan, jaostojen ja temaattisten asiantuntijaryhmien toiminnassa vahvistetaan niiden ajatushautomoroolia sekä vuoropuhelua puolustushallinnon kanssa järjestämällä mm. yhteisiä seminaareja ja työpajoja.

3.3 Organisaation rakenne ja tehtävät

3.3.1 Neuvottelukunta

Maanpuolustuksen tieteellinen neuvottelukunta koostuu toimialan kannalta keskeisten päätieteenalojen sekä puolustushallinnon ja viranomaistahojen edustajista varajäsenineen. Neuvottelukuntaa johtaa puheenjohtaja apunaan varapuheenjohtaja. Toimikausi on kolme vuotta.

Neuvottelukunta vastaa toiminta-ajatukseensa ja määrittelemiensä tavoitteiden toteuttamisesta, sekä ohjaa asettamiensa jaostojen ja perustettavien teemaryhmien toimintaa. Neuvottelukunta laatii itselleen työohjelman ja määrittää tutkimuksen painopisteet toimikaudelle. Työohjelma ja tutkimusagenda pohjautuvat neuvottelukunnan vuoropuheluun ohjaavan hallinnon ja pääasiakaskunnan kanssa, neuvottelukunnan omaan asiantuntijälähtöiseen näkemykseen tulevaisuuden vaatimuksista, sekä toimintaympäristöä määritteleviin keskeisiin strategioihin. Neuvottelukunnan ja sen jaostojen työtä tukee puolustusministeriössä toimiva sihteeristö. Strategiakaudella neuvottelukunta painottaa toimintaansa seuraavasti:

1. Neuvottelukunnan toimintasuunnitelmassa painottuvat kehittämiskohteiksi nostetut asiat:
  - jaostojen yhteistoiminnan kehittäminen mm. teemaseminaarein
  - ensimmäisen kokeiluluonteisen tutkimusohjelman käynnistäminen
  - suunnitelmallisen verkostoitumisen vahvistaminen
  - viranomaisyhteistyöhankkeen toteutusmallin luominen ja testaus
  - neuvottelukunnan jäsenten taustayhteisöjen sitouttaminen vahvemmin toimintaan
  - osaamis- ja verkostokartan laatiminen MATINEn koko organisaation osalta
  - mittareiden määrittäminen strategian ja tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi
  - jaostotoiminnan täydentämiseksi kokeillaan laaja-alaisia, läpileikkaavia teemoja käsittelevien työryhmien toimintaa.
2. Selvitetään kansainvälisen tutkimusyhteistyön mahdollisuuksia sekä keskusteluyhteyden että konkreettisen tutkimustyön osalta:
  - kartoitetaan MATINEn ulkomaiset yhteistyön vastinparit
  - lisäksi NORDEFCON:n, EDA:n ja NATO:n suuntaan puolustushallinnon kansainvälisen olemassa olevan verkoston tuella.

3. Neuvottelukunta delegoi hallinnollisia toimia entistä vahvemmin työvaliokunnalle ja sihteeristölle keskittyen tieteelliseen asiantuntijatoimintaan ja toimialansa tutkimusinnovaatioiden edistämiseen.
4. Tulevien neuvottelukuntien kokouksissa otetaan korostetummin huomioon tutkimustoiminnan painoalojen kehitysnäkymät.

3.3.2 Jaostot

MATINEN verkoston syvälinen tieteenala- ja sovellusaluekohtainen asiantuntijuus muodostuu jaostoihin. Jaostojen päätehtävinä ovat alansa tutkimus- ja yhteistyöverkoston rakentaminen ja ylläpito. Neuvottelukunta asettaa jaostot sekä ohjaa niiden toimintaa linjaamalla strategiakauden tavoitteet ja määrittämällä tutkimustoiminnan painopistealueet (Liite C). Muilta osin jaostojen toiminta on luonteeltaan itseohjautuvaa, pitkäjänteistä ja tutkimuskeskeistä.

Jaostot toimivat ja kokoontuvat työohjelmansa mukaisesti. Jaosto tekee aloitteita ja ideoi tutkimushankkeita, sekä toteuttaa ajatushautomotoimintaa. Jaostot järjestävät seminaareja omalta tutkimusalaltaan sekä yhteistyössä toisten jaostojen kanssa. Paitsi jaoston puheenjohtajan, niin erityisesti jaostosihteerin (sihteerijäsenen) rooli on jaoston toiminnan kannalta keskeinen. Jaostosihteerin ja jaoston muut puolustushallinnon jäsenet toimivat linkkeinä asiakkuuden suuntaan välittäen jaostolle syötteinä ajankohtaista tietoa ja viranomaisnäkökulmaa maanpuolustuksen ja kokonaisturvallisuuden tutkimustarpeista. Puolustushallinnon jäsenet edistävät myös tutkimustulosten merkityksen tulkintaa, hyödyntämistä ja jatkojalostamista.

Asiantuntijajaoston toiminta keskittyy nimensä mukaisesti oman tieteenalan tai sovellusalueen tutkimuskysymyksiin, kun taas paikallisaostot ovat luonteeltaan monialaisempia alueellisen erityisosaamisen ja tutkimustahojen yhteistyöryhmiä, joissa myös paikallinen teollisuus ja yritystoiminta ovat vahvasti edustettuina.

Tutkimushankkeiden valintaprosessissa jaostot antavat lausunnot painoalansa hakemuksista. Toteutettavien tutkimushankkeiden seurantavastuut jaetaan eri jaostoille; jaostot seuraavat MATINEN rahoittamien hankkeiden edistymistä, osallistuvat hankkeiden ohjaukseen ja valvontaan, sekä arvioivat päättyneet hankkeet.

3.3.3 Teemaryhmät

Asiantuntijajaostojen tieteenala- tai sovel-luskohtaisen toiminnan täydentämiseksi niiden rinnalle kehitetään laajojen läpileikkaavien aiheiden käsittelyn mahdollistavia temaattisia asiantuntijaryhmiä. Tällaisia asiantuntijuuden ja osaamisen läpileikkaavia teemoja voivat olla esimerkiksi kyber-turvallisuus tai yhteiskunnan kriisivalmiu-den kehittäminen.

Teemaryhmän kokoonpano on vapaasti neuvottelukunnan ja jaostojen jäsenistä matriisimaisesti muodostuva asiantuntijajoukko, jonka kutsuu koolle neuvottelukunnan nimeämä ja valtuuttama puheenjohtaja, apunaan ryhmälle nimettävä sihteerijäsen. Teemaryhmät kokoontuvat tarpeen mukaan ja raportoivat toiminnastaan neuvottelukunnalle, mutta toiminta ei ole sidottu MATINEn vuosikelloon tai toimikausiin. Teemaryhmät vahventavat osaltaan monitieteisen asiantuntijuuden laatua, kapasiteettia ja toimintamahdollisuuksia, lisäävät neuvottelukunnan ja jaostojen välistä tiedonkulkua ja yhteistyötä, sekä tuottavat lisäarvoa MATINEn ajatushautomotoimintaan.

4. VAIKUTTAVA TUTKIMUSTOIMINTA

4.1 Innovatiivinen tieteellinen tutkimus

MATINE edistää ja rahoittaa tieteellistä tutkimusta, jossa luodaan uutta tietoa, menetelmiä sekä osaamista toimialan ja sen sovelluksien käyttöön. Innovaatioissa MATINE painottaa yhteiskunnallisesti tai kaupallisesti uudella tavalla hyödynnettävää tietoa. MATINEn edistämä innovatiivinen tieteellinen tutkimus korostaa tulosten vaikuttavuutta ja hyödynnettävyyttä; toteutettavuustutkimuksien (feasibility study) kautta luodaan pohjaa osaamista jalostaville jatkohankkeille. MATINEn tutkimustoimintaa toteutetaan kansallisista lähtökohdista, mutta tutkimus on tasoltaan kansainvälisesti vertailukelpoista.

Tutkimustoiminnan vaikuttavuus syntyy yksittäisten hankkeiden tulosten vaikuttavuuden summana. MATINEn rahoitus kohdistuu erityisesti niille osa-alueille, joille on muutoin vaikea saada rahoitusta. Puolustussektorin tarpeisiin tehty tutkimus on pitkäjänteistä toimintaa, jossa eri toimijoilla on oma roolinsa: MATINEn hankkeet kohdistuvat tutkimusketjun alkupäähän, jossa epävarmuus on suurta tai kehityksen ennakointi on vielä haastavaa.

MATINE määrittelee strategiakauden painopistealueet (Liite C), joihin suurin osa rahoitettavasta tutkimuksesta ohjataan. Tutkimuksen painopisteet on muodostettu neuvottelukunnan ja jaostojen asiantuntijoiden välisen keskustelun sekä eril-

listen työpajojen tulosten pohjalta. Pääpaino MATINEn rahoittamassa tutkimuksessa on asiantuntijalähtöisillä hankkeilla, jotka kannustavat tutkijoita aloitteellisuuteen. Tutkimushankkeelle myönnettävä rahoitus on tyypillisesti siemenrahoitusta tutkimusaiheen potentiaalın selvittämiseksi tai suunnatun perustutkimuksen aloittamiseksi. Tutkimusrahoituksen mahdollistaessa MATINE toteuttaa myös strategisia tutkimusohjelmia, jotka koostuvat useista osahankkeista. Suuremman tutkimusvolyymın tai monitieteisen lähestymistavan mahdollistamiseksi ohjelmat suunnitellaan kestoltaan toimikauden mittaisiksi.

Rahoituksen vaikuttavuuden lisäämiseksi kannustetaan eri toimijoiden yhteishakemuksia joko kokonaan yhteisesti suoritettavan tutkimuksen tai rinnakkaisten hankkeiden myötä. Laajat hankkeet voidaan toteuttaa kaksitai useampivuotisina, kuitenkin siten että kunnakin vuonna tehdään erillinen päätös saavutettujen tulosten perusteella. Laajoissa hankkeissa, erityisesti silloin kun ne kohdistuvat turvallisuusviranomaisten toimialaan on suositeltavaa hankkia osarahoitusta joltain toiselta julkiselta rahoittajalta.

MATINE järjestää vuosittain avoimen tutkimusmäärärahojen hakukierroksen, jonka pohjalta rahoitettavat tutkimushankkeet valitaan (Liite D). Hankevalinta perustuu ensisi-

jaisesti tutkimussuunnitelmien asiantuntija-arvioihin sekä tieteellisestä että asiakkuusnäkökulmista, mutta tasapainoisen tutkimussalkun muodostamiseksi neuvottelukunnan päätöksenteossa vaikuttavat lisäksi muutkin seikat, kuten esimerkiksi uutta osaamista luovan tutkimusyhteistyön edistäminen. MATINEn rahoittaman tutkimustoiminnan yleiset kriteerit on kuvattu liitteessä B.

4.2 Tutkimushankkeiden elinkaari

MATINella organisaationa sekä kaikilla MATINEn asiantuntijoilla on verkoston kautta mahdollisuus aktiivisesti vaikuttaa tutkimusaiheiden määrittelyyn, hankkeiden toteutukseen ja hyödyntämiseen koko tutkimuksen elinkaaren aikana:

<p>Viestintä tutkimustarpeista ja mahdollisuuksista</p> <p>MATINEn verkoston keskeinen rooli on toimia tiedonvälityskanavana ja aiheita jalostavana keskustelufoorumina puolustushallinnon ja kansallisen turvallisuuden tieto- ja tutkimustarpeista. Toisaalta viranomaisille välittyy ajantasainen kuva tutkimuksen tuottamista mahdollisuuksista.</p>
<p>Hankevalmistelu</p> <p>Kun tutkimusaihe ja asiakkuus ovat kohdanneet, MATINEn verkoston kontaktit toimivat apuna hankevalmistelussa. Näin saadaan korkealaatuisia esityksiä tutkimushankkeiksi, joissa yhdistyvät mielekäs tavoitteen asettelu, osaavat tutkijat ja motivoitunut asiakastaho. MATINE arvioi hankkeet ja valitsee rahoitettavaksi esitettävät jäljempänä esitettyjen kriteerien perusteella.</p>
<p>Tutkimushankkeen toteutus</p> <p>MATINEn jaostot seuraavat ja valvovat tutkimushakkeita. Tarpeen mukaan ja tutkimuksen luonteesta riippuen, osalle rahoitetuista hankkeista muodostetaan erillinen ohjausryhmä, jossa ovat mukana tutkimuksen toteuttajat, asiakkuustahot ja MATINEn edustaja.</p>
<p>Raportointi ja tulosten hyödyntäminen</p> <p>Tutkimusryhmä ja asiakas raportoivat hankkeen tuloksista paitsi MATINEn verkostolle, myös omille sidosryhmilleen eli julkaisukäytäntöjen mukaisesti tiedeyhteisölle sekä vastaavasti asiaankuuluville viranomaistahoille tai muille asiakkuuden edustajille.</p>
<p>Tutkimushankkeen jatko</p> <p>MATINEn rahoittamat tutkimukset ovat suhteellisen pieniä toteutettavuustutkimuksia, joiden vaikuttavuus muodostuu useimmiten muulla rahoituksella toteutettavien jatkohankkeiden kautta. MATINEn verkosto edistää tutkimuksen jatkumoa tarjoamalla omassa tutkimustoiminnassaan syntyneitä tuloksia syötteiksi kansallisiin ja kansainvälisiin tutkimusohjelmiin, sekä luomalla osaamista edelleen hyödynnettäväksi tuotekehityksen pohjana.</p>

4.3 Vaikuttavuuden rakentaminen

MATINE vaikuttaa tuottamalla kohdennettua tieteellistä tietoa, sekä teoreettista että käytännöllistä osaamista ja asiantuntemusta alallaan. Vaikuttavuuden varmistamiseksi MATINE edistää tutkimushankkeiden tuloksien hyödyntämistä sekä tieteellisessä jatkotyössä että muussa maanpuolustusta ja kansallista turvallisuutta tukevassa toiminnassa. MATINEn ideoimat kehitysmahdollisuudet ja rahoitettaviksi valitut toteutettavuustutkimukset (feasibility study) muodostavat osaltaan pohjaa alan tutkimus- ja kehittämistoiminnalle, esimerkiksi puolustusvoimien teknologiaohjelmille. Toisaalta tutkimus tuottaa kohdennettua tietoa päätöksenteon ja strategisen suunnittelun tueksi. Tutkimuksen ja verkoston ajatushautomon kautta tunnistetaan uusia uhkia ja mahdollisuuksia nopeasti muuttuvassa kompleksisessa ympäristössä, sekä kehitetään toimintatapoja, välineitä ja järjestelmiä erilaisten häiriötilanteiden ja kriisien hallintaan.

Tutkimushankkeidensa kautta MATINE luo myös pohjaa suomalaiselle osallistumiselle eurooppalaiseen turvallisuus- ja puolustusalojen tutkimustyöhön (mm. EU, ESA, EDA). Kun MATINEn piirissä tehtävä tutkimus on kansainvälisesti vertailukelpoista, se muodostaa Suomelle myös osaamispotentialiaalia, joka on käytettävissä ja hyödynnettävissä alan kansainvälisessä tutkimusyhteistyössä.

MATINEn tukema tutkimus on pääsääntöisesti julkista ja tulokset julkaistavissa; tieteellisen tutkimuksen periaatteiden mukaisesti MATINE suosittaa tutkimustulosten julkaisua kansainvälisesti arvostetuissa referoiduissa lehdissä ja konferensseissa. Tulosaineiston omistusoikeudet kuuluvat MATINEn yleisten sopimusehtojen mukaisesti tutkimuksen tekijälle, mikä puolestaan edistää hyödyntämisen kaupallisia jatkomahdollisuuksia. Puolustushallinnolle jää tulosaineiston laajat käyttöoikeudet. Sotilaallisen tai kansallisen turvallisuuden viitekehyksessä kehitettyjä innovaatioita on mahdollista soveltaa myös siviilitutkimuksen puolelle. MATINE kehittää tutkimuksen vaikuttavuuden arviointi- ja seurantamenetelmiä.

Tutkimuksesta tiedottamista ja tunnettuutta tuetaan aktiivisella verkko- ja verkostoviestinnällä. Tutkimuksissa syntyneet julkaisut kootaan linkkeinä web-sivustolle sekä tehostetaan tutkimusraporttien jakelua verkostossa.

- A Valtioneuvoston asetus MATINEsta (1018/2009)
- B MATINEn rahoittaman tutkimuksen yleiset kriteerit
- C MATINEn tutkimuksen painopisteet 2013-2018
- D MATINEn tutkimuksen vuosikello - hankkeiden haku ja toteutus

Valtioneuvoston asetus maanpuolustuksen tieteellisestä neuvottelukunnasta

Annettu Helsingissä 3. päivänä joulukuuta 2009

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty puolustusministeriön esittelystä, säädetään:

1 §. Neuvottelukunnan tarkoitus.

Puolustusministeriön hallinnonalalla toimii so-tilaallista maanpuolustusta tukevan tutkimuksen sekä turvallisuustutkimuksen edistämiseksi maanpuolustuksen tieteellinen neuvottelukunta.

2 §. Tehtävät.

Neuvottelukunnan tehtävänä on:

- 1) edistää neuvottelukunnan toimialaan kuuluvaa tutkimustoimintaa;
- 2) toimia neuvottelukunnan toimialaan kuuluvan tutkimustoiminnan asiantuntijaverkostona;
- 3) tehdä aloitteita ja rahoitusesityksiä tutkimushankkeiden toteuttamiseksi sekä huolehtia tutkimushankkeiden seurannasta ja tulosten tiedottamisesta;
- 4) antaa lausuntoja tehtäviinsä kuuluvista asioista;
- 5) suorittaa muut puolustusministeriön sille antamat tehtävät.

3 §. Kokoonpano.

Valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä kahdeksan eri tieteenaloja edustavaa jäsentä ja tarvittava määrä viranomaisia edustavia jäseniä. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee edustaa tieteellisen tutkimustoiminnan yleistä tuntemusta. Jäsenet edustavat luonnontieteitä, teknisiä tieteitä, lääke- ja terveystieteitä, yhteiskuntatieteitä sekä tarvittaessa muita neuvottelukunnan toimialan kannalta tärkeitä tieteenaloja. Viranomaisjäsenet edustavat puolustusministeriön, sisäasiainministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonaloja sekä tarvittaessa muita neuvottelukunnan toimialaan liittyviä hallinnonaloja.

Jos puheenjohtaja, varapuheenjohtaja taikka jäsen tai varajäsen eroaa kesken toimikauden tai on pysyvästi estynyt osallistumasta neuvottelukunnan toimintaan, puolustusministeriö määrää hänen tilalleen uuden henkilön jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

4 §. Jaostot.

Neuvottelukunta voi asettaa asiantuntijajaostoja, joiden lukumäärän ja toimialan päättää neuvottelukunnan esityksestä puolustusministeriö. Neuvottelukunta voi lisäksi asettaa tarvittavan määrän paikallisiajaostoja.

Neuvottelukunta määrää jaostoille puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jaoston toiminnan kannalta tarvittavan määrän jäseniä.

Neuvottelukunta antaa jaostoille tarvittaessa tarkemmat ohjeet jaostojen tehtävistä ja niiden toteuttamisesta.

5 §. Asioiden käsittely.

Neuvottelukunta ja jaostot kokoontuvat puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta ja ovat päätösvaltaisia, kun saapuvilla on puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään puolet jäsenistä.

Asiat päätetään yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Äänen mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Neuvottelukunta ja jaostot voivat kuulla asiantuntijoita.

6 §. Sihteeristö.

Neuvottelukunnalla on pääsihteeri, jonka puolustusministeriö nimittää virkaan. Pääsihteeriä nimitettäessä on asiassa hankittava neuvottelukunnan lausunto. Neuvottelukunnalla voi lisäksi olla muita, hallinnonalojen tähän tehtävään osoittamia pää- tai sivutoimisia sihteereitä. Muut sihteerit ottaa neuvottelukunta.

7 §. Palkkiot ja korvaukset.

Neuvottelukunnan ja jaostojen puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle, jäsenelle, varajäsenelle, asiantuntijalle ja sihteerille voidaan maksaa kokouspalkkio, joka on enintään kulloinkin voimassa olevan kokouspalkkioista annetun valtiovarainministeriön suosituksen mukainen. Kokouspalkkioiden suuruuden vahvistaa puolustusministeriö.

Matkoista aiheutuvat kustannukset korvataan matkakustannusten korvaamisesta tehdyn virka ja työehtosopimuksen mukaisesti.

8 §. Voimaantulo.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Tällä asetuksella kumotaan 14 päivänä helmikuuta 2002 annettu valtioneuvoston asetus maanpuolustuksen tieteellisestä neuvottelukunnasta (107/2002).

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

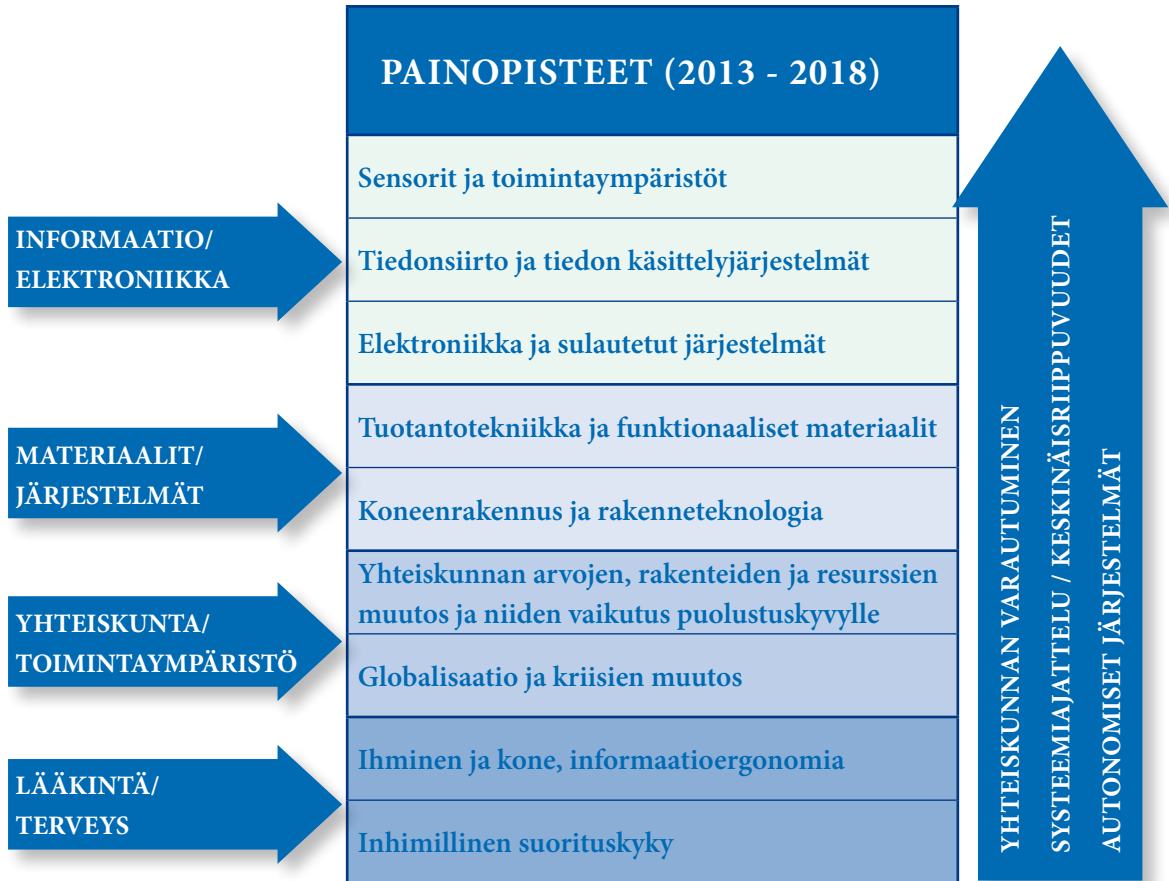
MATINEn rahoittaman tutkimuksen yleiset kriteerit

<p>A.</p>	<p>Tutkimuksen merkityksellisyys ja asiakuus</p>	<p>Tutkimushankkeen tulee kysymyksen asettelun tai odotettujen tutkimustulosten osalta olla MATINEn päämäärän ja tehtävän kannalta merkityksellistä. Vaikuttavuuden varmistamiseksi edellytetään, että MATINEn toimialalta tunnistetaan asiakkuustaho tutkimustulosten käytön, tai mahdollisen jatkojalostuksen ja siten myöhemmän hyödynnettävyyden edistämiseksi. Tutkimuksen tuloksien sovellettavuus usean puolustushaaran tai viranomaistahon tarpeisiin katsotaan luonnollisesti lisäarvoksi.</p>
<p>B.</p>	<p>Tieteellinen laatu</p>	<p>MATINE tukee tehtävänsä mukaisesti tieteellistä tutkimusta, jolla pyritään uusiin avauksiin ja innovaatioihin neuvottelukunnan toimialalla. MATINEn rahoitus on tyypillisesti siemenrahoitusta tutkimusaiheen potentiaalin selvittämiseksi tai suunnatun perustutkimuksen aloittamiseksi.</p> <p>Tieteellistä laatua arvioitaessa tarkasteltavia kriteerejä ovat myös tutkimussuunnitelman realismi ja toteuttamiskelpoisuus sekä tutkimusryhmän taso ja sen verkottuminen. Tuotekehitystä, yksittäisen opiskelijan opinnäytetyötä ilman vahvaa linkkiä ohjaavaan tutkimusryhmään tai viranomaisen virkatoimintaan kuuluvaa tutkimusta ei rahoiteta.</p> <p>Tieteellisen tutkimuksen periaatteiden mukaisesti tulosten on oltava pääsääntöisesti julkaistavissa. MATINE kannustaa tutkimustulosten vertaisarvioituun tieteelliseen julkaisuun. Aihepiiristä johtuen jotkin tutkimuksista saattavat kuitenkin olla sellaisia, että niistä voidaan julkaista rajoitetusti, ääritapauksessa vain tutkimushankkeen otsikkotiedot. Mahdolliseen salattavuustarpeeseen liittyvä menettely on kuvattu MATINEn tutkimuksen yleisissä sopimusehdoissa.</p>

C.	Hankkeen profiili ja innovatiivisuus	MATINE kannustaa uutuusarvoa omaaviin ennakkoluulottomiin tutkimushankkeisiin, jotka uusina avauksina sisältävät tieteellisestä haastavuudesta tai monitieteisestä lähestymistavasta johtuvaa harkittua riskinottoa. Hankesalkun muodostuksessa arvioidaan tutkimuksen innovatiivisuutta ja potentiaalia jatkomahdollisuuksien kannalta.
D.	Hakukierroksen tutkimusagenda	Rahoituksen hakuohjeessa tarkennetaan hakukierroksen erityisteemat, jotka pohjautuvat strategiakauden painopisteisiin. Pääosa tutkimusrahoituksesta pyritään kohdistamaan painopistealueille asiantuntijalähtöisiin hankkeisiin.
E.	Monivuotisten hankkeiden edistyminen	Tutkimushanke voidaan toteuttaa myös kahdelle tai kolmelle vuodelle ketjutettuna. Jatkorahoituspäätös tehdään kuitenkin aina vuosittain hakemuksen pohjalta. Monivuotisiksi esitettyjen hankkeiden osalta kiinnitetään huomiota selkeisiin osakokonaisuuksiin ja vuosikohtaisiin tavoitteisiin, joiden toteutumista ja saavutettuja tuloksia arvioidaan.
F.	Rahoituspohja	Tutkimushankkeen toteuttajan omarahoitusosuutta tai muuta yhteisrahoitteisuutta ei edellytetä, mutta luetaan aina eduksi; se viestii motivoitumisesta ja sitoutumisesta. Laajoissa hankkeissa, erityisesti silloin kun ne kohdistuvat kokonaisturvallisuuden ja viranomaisyhteistyön toimialaan, on suositeltavaa pyrkiä löytämään myös muuta osarahoitusta.

MATINEN tutkimuksen painopisteet 2013-2018

Verkoston syvälinen tieteenala- ja sovellusaluekohtainen asiantuntijuus sijoittuvat kuvan horisontaalisiin painopistealueisiin. Asiantuntijuuden läpileikkaavia painopistealueita on kuvattu vertikaalisella nuolella.

MATINEn tutkimuksen vuosikello - hankkeiden haku ja toteutus

	Hakuprosessi: hakemukset, lausunnot, päätökset	Tutkimushankkeiden toteutus: hankkeet, raportointi, laskutus
TAM		MATINE lähettää tutkimussopimuksen ja rahoituspäätösilmoitukset kuluvan vuoden aikana rahoitettavista hankkeista.
HEL		Tutkimussopimusten allekirjoitus → Uudet hankkeet käynnistyvät
MAA		
HUH	Viikko 14: Tutkimusmäärärahat julistetaan haettavaksi seuraavalle vuodelle	
TOU	Haku aika	Tutkimushankkeiden johtajat toimittavat väliraportin. Laskun päivämäärä on viikkoa myöhemmin.
KES	Tutkimusmäärärahojen haku seuraavalle vuodelle: sähköisten hakemusten sekä paperisten hakemusten (postileima) määräaika on sama. Haku päättyy ennen juhannusta.	
HEI	Hakemusten koonti (sihteeristö)	
ELO	Lausuntopyyntöt, hakemukset ja niiden tiivistelmät lähetetään asiantuntijajaostoille ja työvaliokunnassa hyväksytyille lausunnonantajille viimeistään viikon 36 aikana.	
SYY	Lausuntojen laatiminen	
LOK	Lausuntojen laatiminen, määräaika viikon 43 perjantai. Saapuneet lausunnot ja hakemusten tiivistelmät toimitetaan MATINEn valmisteluelimelle (MATINEn työvaliokunta vahvistettuna tiedejäsenillä)	Tutkimusseminaariesitys toimitettava MATINEn sihteeristölle PDF-muodossa.
MAR	Lausuntojen koonti (sihteeristö) Kootut lausunnot valmisteluelimelle. Valmisteluelin kokoontuu käsittelemään hakemukset ja tekee esityksen MATINEn päätettäväksi.	Tutkimuskausi päättyy. Vuoden tutkimustulosten esittely tutkimusseminaarissa. Tiivistelmäraportin ja hallinnollisen loppuraportin määräaika on viikko 48. Laskun viimeisen erän päivämäärä on viikolla 49.
JOU	MATINE päättää hakemuksista vuoden viimeisessä kokouksessaan. Puolletut hankkeet julkaistaan www-sivustolla. Hankkeille määritellään seuraajat (asiantuntijajaosto ja mahdollinen asiakkuustaho)	Vuoden aikana tehtyjen tutkimusten tiivistelmäraportit julkaistaan joulukuussa www.defmin.fi/matine

www.defmin.fi/matine